

2

**Suomen Rahapaja –konsernin
hallituksen toimintakertomus 2019**

19

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Toimintaympäristö

Suomen Rahapaja on viennillä mitattuna yksi maailman johtavista rahapajoista. Yhtiö valmistaa käyttö- ja juhlarahoja sekä aihioita. Suurin osa yhtiön tuotannosta menee vientiin. Tärkeimmät markkina-alueet vuonna 2019 olivat Aasia, Eurooppa, Afrikka ja Latinalainen Amerikka. Suomen osuus liikevaihdosta oli seitsemän (7) prosenttia. Asiakkaita ovat pääasiassa keskuspankit sekä rahapajat maailmanlaajuisesti.

Yhtiön liiketoiminta on suurimmaksi osaksi kertaluonteisille tai monivuotisille sopimuksille perustuvaa projektikauppaa. Suomen Rahapaja -konserniin kuuluvat Suomen Rahapaja Oy ja Mint of Finland GmbH sekä Fábrica Nacional de Moneda y Timbre-Real Casa de la Monedan (Espanjan rahapaja) kanssa puoliksi omistettu espanjalainen aihiovalmistaja Compañía Europea de Cospeles S.A. (CECO SA).

Kilpailu kansainvälisillä markkinoilla on kiristynyt alan merkittävän ylikapasiteetin vuoksi, mikä näkyy kovana hintakilpailuna. Suurin osa Euroopan maista on suljettu kilpailulta, mutta kehittyvissä maissa on kysyntää aihio- ja käyttörahatoimittajille.

Jatkuvasti lisääntyvä uusien erilaisten maksuvälineiden määrä on kasvattanut tarvetta tarkastella käteisen rahan tulevaisuutta maksuvälineenä. Toistaiseksi käteinen raha on säilyttänyt asemansa pienissä transaktioissa, joiden osuus on pysynyt merkittävänä maailmanlaajuisesti, vaikka Pohjoismaissa digitaalisten maksujen osuus pienmaksuista kasvaakin. Kompensoidakseen tulevaa kysynnän vähentymistä yhtiö pyrkii aktiivisesti kehittämään uutta liiketoimintaa ja uusia liiketoimintamalleja.

Liikevaihto ja tulos

Konsernin liikevaihto laski edellisestä vuodesta. Liikevaihto oli 56,8 M€ (2018: 71,6 M€). Liikevoitto ennen konserniliikkeen poistoa (EBITA) laski 0,5 M€:on (3,3 M€). Liiketulos oli -1,4 M€ tappiollinen eli -2,4 % liikevaihdosta (2018: +1,4 M€ eli +2,0 % liikevaihdosta). Konsernin tilikauden tulokseksi muodostui -1,6 M€ eli -2,8 % liikevaihdosta (2018: +1,1 M€ eli +1,5 % liikevaihdosta). Alempi kannattavuus johtui pääosin edellisuotta alhaisemmasta volyymista, mutta jatkunut tuotannon tehostaminen sekä kiinteiden kulujen aleneminen vaikuttivat positiivisesti tulokseen.

Aihio liiketoiminta supistui vuodesta 2018 ja myös kannattavuus aleni merkittävästi. Aihiotuotannon kapasiteetin käyttöaste oli alhaisella tasolla koko vuoden, johtuen alhaisesta tilauskannasta ja markkina-aktiiviteetista. Kysyntä parani loppuvuotta kohden erityisesti Aasiassa.

Käyttörahaliiketoiminnan volyymi pysyi vuoden 2018 tasolla ja kannattavuus oli hyvä. Käyttörahatuotannossa kapasiteetin käyttöaste vaihteli paljon kuukausien välillä, etenkin ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Käyttöasteen vaihtelu kuvastaa alan syklistä, mikä johtuu keskuspankkien hankintasykleistä.

Juhlarahaliiketoiminnan liikevaihto aleni vuodesta 2018. Suurin osuus laskusta tuli kotimaan myynnistä.

Tase ja rahavirta

Konsernitaseen loppusumma tilikauden 2019 lopussa oli 50,6 M€ (2018: 58,1 M€). Likvidit varat vähenivät 2,1 M€ ja olivat vuoden lopussa 1,7 (3,7) M€. Lyhytaikaiset velat laskivat 12,4 M€ ja olivat 14,9 (27,3) M€. Sijoitettu pääoma oli tilikauden 2019 lopussa 41,4 M€ (2018: 47,9 M€) ja sijoitetun pääoman tuotto -3,1 (+2,9) prosenttia.

Vantaan kiinteistöön liittyvä rahoitus uudelleen järjesteltiin 10 miljoonan euron ja 10 vuoden korkoputkilainalla helmikuussa 2019.

Konsernin tilikauden 2019 liiketoiminnan rahavirta oli +4,6 M€ (2018: +7,3 M€). Investointien rahavirta oli -1,4 M€ (-1,2 M€) vuonna 2019 ja rahoituksen rahavirta oli -5,3 M€, kun se oli vuotta aiemmin -4,1 M€.

Omanvaraisuusaste oli vuoden lopussa 50,6 (46,8) prosenttia. Oman pääoman tuotto oli -6,0 (+4,1) prosenttia.

Investoinnit

Konsernin nettoinvestoinnit käyttöomaisuuteen olivat 1,5 M€ (2018: 1,2 M€). Merkittävimmät investoinnit tehtiin tuotannon laitteistoon ja jätevedenpuhdistusjärjestelmään konsernin Saksan yksikköön.

Tunnuslukuja 2015-2019**Suomen Rahapaja -konserni**

	2019	2018	2017	2016	2015
Liikevaihto (1 000 €)	56 829	71 604	85 099	66 448	88 091
Liikevaihdon muutos %	-20,6 %	-15,9 %	28,1 %	-24,6 %	15,6 %
Liikevoitto %	-2,4 %	2,0 %	-2,1 %	-2,6 %	-4,3 %
Oman pääoman tuotto %	-6,0 %	4,1 %	-8,6 %	-7,6 %	-12,8 %
Sij. pääoman tuotto %	-3,1 %	2,9 %	-3,8 %	-3,2 %	-6,1 %
Omavaraisuusaste %	50,6 %	46,8 %	44,2 %	44,1 %	45,8 %
Henkilöstö keskim.	162	166	174	191	195

Suomen Rahapaja Oy

	2019	2018	2017	2016	2015
Liikevaihto (1 000 €)	42 210	54 576	66 824	40 752	48 839
Liikevaihdon muutos %	-22,7 %	-18,3 %	64,0 %	-16,6 %	108,2 %
Liikevoitto %	2,3 %	5,2 %	-0,8 %	-2,9 %	0,3 %
Oman pääoman tuotto %	2,0 %	6,6 %	-1,4 %	-2,8 %	-1,5 %
Sij. pääoman tuotto %	1,1 %	4,2 %	-1,3 %	-2,0 %	-1,4 %
Omavaraisuusaste %	68,1 %	61,9 %	61,1 %	58,7 %	56,2 %
Henkilöstö keskim.	54	56	62	65	63

Tunnuslukujen kaavat löytyvät liitetietojen laadintaperiaatteissa.

Henkilöstö

Konsernin palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 162 henkilöä (2018: 166 henkilöä), joista 54 (2018: 56) työskenteli Suomessa. Vuoden lopussa konsernin palveluksessa oli 159 henkilöä. Henkilöstölle maksetut palkat ja palkkiot olivat kertomusvuonna 7,5 M€ (2018: 7,3 M€).

Johdon palkitseminen

Hallitukselle maksettiin vuonna 2019 palkkioita 144.840 € (2018: 133 T€). Toimitusjohtajalle maksettiin kiinteää palkkaa kertomusvuonna 213.651 € ja johtoryhmälle 648.179 €. Tilinpäätökseen sisältyy toimitusjohtajalle maksettavia tavoitepalkkioita 73.440 € ja johtoryhmälle maksettavia tavoitepalkkioita 116.679 €. Yhtiöllä ei ole käytössä pitkän aikavälin kannustinohjelmaa. Yhtiöllä ei ollut vuoden 2019 lopussa lisäeläkkeitä.

Organisaatio

Yhtiön toimitusjohtajana toimii Jonne Hankimaa. Elokuussa tuotanto- ja logistiikkajohtaja Mikko Leino siirtyi talon ulkopuolelle uusiin tehtäviin. Siinä yhteydessä Vantaan tehdaspäällikkö Pekka Myllymäki ja Halsbrücken tehdaspäällikkö Dirk Höhne siirtyivät raportoimaan toimitusjohtajalle ja nimitettiin mukaan johtoryhmään. Uutena talousjohtajana ja johtoryhmän jäsenenä aloitti marraskuussa 2019 Patrik Sjöblom, jonka vastuualueeseen kuuluvat myös IT ja hankinnat.

Riskienhallinta

Suomen Rahapajan riskit liittyvät sekä liiketoimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin että yhtiön operatiiviseen toimintaan.

Metallien hintojen vaihtelut altistavat yhtiön riskeille, jotka liittyvät tarjousten hinnoitteluun. Tätä riskiä pyritään vähentämään neuvottelemalla metallitoimittajien kanssa projekteille mahdollisimman varhain kiinteät hinnat, sekä myyntisopimuksiin hinnantarkistusklausuulit, jotka minimoivat hintamuutoksiin liittyvät riskit.

Suomen Rahapaja on riippuvainen materiaalitoimittajiensa toimintavarmuudesta. Riskin pienentämiseksi merkittävimmät toimittajat arvioidaan kerran vuodessa. Lisäksi on tärkeää kyetä tunnistamaan kunkin projektin osalta kriittisimmät materiaalit sekä toimittajat ja mukauttamaan oma toiminta vaatimusten mukaiseksi.

Valuuttariskejä minimoidaan suojaamalla kaikki merkittävät valuuttamääräiset erät.

Operatiiviset riskit liittyvät mahdollisiin prosessi- ja laatuongelmiin ja koneiden tai järjestelmien toimintahäiriöihin, jotka puolestaan voivat johtaa toimitusten viivästymisiin ja ennakoimattomiin kustannuksiin. Lisäksi operatiivisiin riskeihin on laskettava kysyntä- ja asiakasriskit. Kysyntäriskeillä tarkoitetaan kysynnän vaihtelua sekä yhtiön eri markkina-alueisiin liittyviä taloudellisia, poliittisia ja operatiivisia riskejä. Asiakasriskeillä viitataan käyttörahoissa ja aihioissa yksittäisten merkittävien asiakkaiden ostokäyttäytymisen muutoksiin sekä toiminnan projektiluonteisuuteen ja riippuvuuteen muutamasta asiakkaasta. Maa-ilmalaajuinen ylikapasiteetti sekä toimijoiden erilaiset lähtökohdat tekevät liiketoimintakentästä haastavan.

Vakuutuksilla pyritään rakentamaan kattava ja kustannustehokas vakuutusuoja.

Yhtiökokouksen päätökset

Suomen Rahapajan varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 28.3.2019. Kokouksessa vahvistettiin vuoden 2018 tilinpäätös ja myönnettiin vastuuvapaus hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tilikaudelta 1.1. – 31.12.2018.

Hallituksen jäseniksi valittiin Kaisa Vikkula, Päivi Nerg, Petri Vihervuori, Pekka Leskinen ja Ari Viinikkala. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Kaisa Vikkula ja varapuheenjohtajaksi Pekka Leskinen. Tilintarkastajaksi valittiin tilintarkastusyhteisö EY.

Hallituksen puheenjohtajan palkkioksi vahvistettiin 2.800 € kuukaudessa, varapuheenjohtajan palkkioksi 1.970 € kuukaudessa ja jäsenille 1.400 € kuukaudessa. Kokouspalkkiona maksetaan jokaiselle jäsenelle lisäksi 600 € hallituksen kokoukselta, jossa on ollut läsnä. Lisäksi vahvistettiin, että tarkastusvaliokunnan sekä mahdollisesti perustettavien hallituksen valiokuntien jäsenille maksetaan kokouspalkkiona 600 euroa valiokunnan kokoukselta, jossa on ollut läsnä. Hallitus kokoontui vuoden 2019 aikana yhdeksän kertaa ja piti lisäksi kolme sähköpostikokousta.

Hallitus päätti kokouksessaan 25.1.2019 perustaa tarkastusvaliokunnan. Tarkastusvaliokunnan tehtävä on avustaa hallitusta valmistelemalla hallitukselle kuuluvia tehtäviä. Yhtiön hallitus ja sen jäsenet kollegiona pysyvät yhteisvastuussa valiokunnallekin osoitetuista tehtävistä, eikä valiokunnalla ole itsenäistä päätöksentekovaltaa. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Ari Viinikkala ja jäseneksi Kaisa Vikkula. Tarkastusvaliokunta kokoontui 4 kertaa vuoden aikana.

Osakepääoma

Yhtiön osakepääoma 31.12.2019 oli 5.000.000 euroa. Yhtiöllä on 16 000 kappaletta osakkeita, joista jokainen oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Suomen valtion omistusosuus oli vuoden 2019 lopussa 100 prosenttia.

Markkina- ja liiketoimintänäkymät 2020

Alalla kilpailu on kovaa ja katteet hyvin alhaisia. Kansainvälisille markkinoille on erityisesti aiholiiketoimintaan tullut mukaan uusia toimijoita, mikä lisää kilpailua entisestään. Aihiomarkkinoilla on yhtäällä ylikapasiteettia, mutta toisaalla samaan aikaan valtaosa toimittajista ei ole kyennyt optimoimaan tuotantoprosessejaan vastaamaan kysynnän huippuihin ja kärsii kysyntäpiikkien aiheuttamista pullonkaloista tuotannossaan.

Vuodelle 2020 aiholiiketoiminnan näkymät ovat hyvät. Käyttörahaliketoiminnan syklisyys näkyy alhaisena tilauskantana vuoden alussa ja tulee vaikuttamaan kannattavuuteen.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Maailmalla ja Suomessa leviävän Koronavirusepidemian aiheuttaman epävarmuuden ja vaikutusten arviointi on vielä tässä vaiheessa haastavaa. Selvää kuitenkin on, että riskit liiketoiminnalle ovat lisääntyneet ja tulevat jossain määrin vaikuttamaan taloudelliseen tulokseemme ainakin lyhyellä aikavälillä.

Hallituksen voitonjakoehdotus

Suomen Rahapaja Oy:n hallitus ehdottaa, että yhtiö ei jaa osinkoa ja että voitto 842.701,25 euroa siirretään kertyneet voittovarot tilille.

Yhtiökokous

Suomen Rahapaja Oy:n yhtiökokous pidetään tiistaina 31.3.2020 Suomen Rahapaja Oy:n tiloissa osoitteessa Suokallionkuja 4, 01740 Vantaa, osallistumismahdollisuus on lisäksi etäyhteyden välityksellä.

Vantaalla 19. maaliskuuta 2020
Suomen Rahapaja Oy:n hallitus

Suomen Rahapaja -konserni

Suomen Rahapaja Oy

PL 100 (Suokallionkuja 4)

01741 Vantaa

p. (09) 894 31

f. (09) 898 274

www.suomenrahapaja.fi

Mint of Finland GmbH

Erzstrasse 5 a

09633 Halsbrücke

Deutschland

p. +49 3731 4195 80

f. +49 3731 4195 888

www.mintoffinland.de

CECO S.A.

Calle Cronos, 67

28037 Madrid

España

p. +34 91 371 7544

f. +34 91 371 7487 / 88

www.ceco-sa.com